

no. Vpojno polnilo je lahko kalcijev karbonat, klej, titanov dioksid itn. (10).

Sintetični papir se razlikuje od običajnega tudi v postopku sušenja tiskarskih barv, saj praviloma ne absorbira tiskarske barve. Čas sušenja tiskarske barve na sintetičnem papirju je od 4 do 24 ur, odvisno od samega substrata oz. vrste sintetičnega papirja in pokritosti tiskarske barve. Nekateri sintetični papirji so zato premazani na površini in tako pripomorejo k hitrejšemu sušenju tiskarskih barv. Poleg tega sintetični papir absorbira zelo malo vode in vlage (7). Tiskarske barve na osnovi vode praviloma niso primerne za sintetične papirne filme. Tiskarski stroji, pri katerih se v tisku uporabljajo visoke temperature, tudi niso primerni za tisk na sintetične papirje (npr. laserski tisk) (13). Lahko pa jih tiskamo v tehniki ofsetnega, globokega in fleksotiska. Čedalje bolj pa se uporabljajo tudi UV-barve (14). Slika 2 prikazuje UV-odtis na vlaknatem sintetičnem papirju in sintetičnem papirnem filmu, narejenem na UV-digitalnem tiskarskem stroju Arizona 250GT OCE v podjetju Altos.

6 ZAKLJUČEK

V svetu pridobivajo kar 90 odstotkov vlaknin za papir iz različnih vrst lesa iglavcev (smreka, jelka, bor) in listavcev (bukev, breza, topol). Poraba vlaken vse od leta 1950 strmo narašča in bo po nekaterih napovedih do leta 2020 narasla na 75 milijonov ton. Sodobna znanost in tehnologija ponujata veliko možnosti izbire in rešitve te težave. Ena izmed teh je sintetični papir. S prihodom novih izdelovalcev je vsekakor pričakovati nadaljnji razvoj sintetičnega papirja. Trenutno se ga uporablja izključno za

specialne namene, saj je cena previsoka, da bi se ga množično uporabljalo za splošno rabo. Zaradi določenih superiornih lastnosti, kot so zelo dobre mehanske lastnosti, vodoodpornost, togost, dimenzijska stabilnost in trajnost, pa se pričakuje naraščanje uporabe sintetičnega papirja tudi širše.

Mirica DEBELJAK
Diana GREGOR SVETEC

Univerza v Ljubljani

LITERATURA

- Turner, S.
The book of fine paper
London: Thames and Hudson, 1998, str. 137
- Černec, F.
Relacije med morfologijo in mehanskimi lastnostmi sintetičnih papirjev
Ljubljana, 1981, str. 2-3
- Synthetic Paper**
<<http://www.yupo.com>>, [citirano 25. 12. 2007]
- Paszowska, K., Podsiadlo, H., Ambroziewicz, A.
Influence of the fibre composition of paper containing synthetic fibres on printing properties
Paper Technology, vol. 46, št. 1, 2005, str. 21
- Optical document security**
Edited by Van Renesse, R.L.
3rd edition, Boston, London: Artech House, 2005, str. 89.
- Encyclopedic dictionary of polymers**
Edited by Woodall, J. G.
2nd edition, New York: Springer, 2007, str. 947
- Lenz, S.
Fantastic plastic
American Printer, vol. 122, št. 3, marec 2005, str. 38, 40, 42.
- Rock Mineral Rich Paper**
<<http://www.rock-paper.com/html/whatis.html>>, [citirano 10. 1. 2008]
- UV stabilization of synthetic paper**
United States Patent
US2003/0203231A1, 2003
- Synthetic paper label**
United States Patent
US2005/0238901A1, 2005
- Sintetične nalepke**
<<http://www.leoss.si>>
[citirano 25. 2. 2008]
- Specialpapiere – widerstandsfähig und alterungsbeständig**
Deutscher Drucker, vol. 34, št. 23-24, 1998, str. 16-17
- Beyond Pulp**
In-Plant Graphic, April 01, 1999
- Synthetic Paper Is It for You?**
In-Plant Graphic, April 01, 2005

V SPOMIN

prof. dr. **Maks Tušak** (1947-2008)

Globoko pretreseni smo se soočili s kruto resnico, da je naše vrste Društva koloristov Slovenije (DKS) nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil naš vzornik, izjemen strokovnjak (psihologija barve), prijatelj, predvsem pa velik človek – Maks Tušak.

V naše društvo se je vključil na začetku naše poti, saj brez psihologije barve, ki je ena osnovnih znanosti o barvi (fizika, kemija, fiziologija, psihologija), ni mogoče proučevati in razvijati teorije oz. znanosti o barvi. Ker so ga odlikovale ustvarjalnost, predanost, zagnanost, preciznost, poštenost, smo mu zaupali veliko nalogo: bil je član UO društva, vodja sekcije za psihologijo barve, kasneje, ko smo sekcijo združili, je postal namestnik v sekciji znanost o barvi. Vodil je komisijo za študijsko in raziskovalno dejavnost in bil član izvršnega odbora svetovne organizacije AIC (Association Internationale de la Couleur). Med pomembnimi nalogami, ki jih je vodil v okviru komisije za študijsko in raziskovalno dejavnost, je bila koordinacija izdaje knjig Interdisciplinarnost barve, 1. del – v znanosti: nauk o barvi in sistematika, merjenje in vrednotenje barve, upodabljanje barve; in Interdisciplinarnost barve, 2. del – v aplikaciji: barva in arhitektura, barva in grafika, barva in oblikovanje, barva in premaz, barva in tekstilstvo, barva in umetnost, barva in zdravstvo.

Bil je tudi vsakokratni referent na domačih in mednarodnih posvetovanjih, ki jih je društvo organiziralo kot celota ali po sekcijah. Predvsem je treba izpostaviti njegove prispevke na mednarodnih posvetovanjih Barva in barvna metrika (sedem konferenc). Kot dober poznavalec dela akademika prof. dr. Antona Trstenjaka je objavil oz. predstavil tudi poglede na Trstenjakove prispevke o barvi (npr. Psihodiagnostika in psihologija barv pri Antonu Trstenjaku, zbornik SAZU ob 100. obletnici rojstva). Zanimivi so njegovi prispevki na naših razstavah in prispevek za izdelavo filma o barvi.

Za požrtvovalno in zahtevno delo mu je društvo leta 2002 podelilo priznanje. Ta jedrnat prispevek pa ne more opisati oz. zajeti bogastva njegovega ustvarjanja, ampak je le bežen pogled na izjemen opus njegovega dela. Za njim ostaja mnogo zapisanega, še več povedanega, ostajajo spomini na prijateljska druženja in njegov izjemen smisel za sočloveka, prijatelja, na njegovo skromnost, v bistvu pa na velikana naših vrst.

Slava JELER

Društvo koloristov Slovenije

GRAFIČAR

REVIIJA SLOVENSkih
GRAFIČARJEV
6/2008

Založnik in izdajatelj **DELO, d. d.**
Predsednik uprave **Peter Puhan**
Soizdajatelj **GZ Slovenije, Zdrženje za tisk**

Glavni in odgovorni urednik
Marko Kumar

Lektorica **Zala Budkovič**

Uredniški odbor **Gregor Franken**
Iva Molek
Klementina Možina
Ivo Oman
Leopold Scheicher
Matic Štefan

Naslov uredništva
Delo – GRAFIČAR
Dunajska c. 5
SI-1509 Ljubljana

T. **+386 1 47 37 424**
F. **+386 1 47 37 427**
internet **www.graficar.si**

Grafična podoba **Ivo Seknež**

Naslovnica: oblikovanje **Bojana Hren**
fotografija **Marko Kumar**

Grafična priprava **Delo Grafičar**
Tisk in vezava **Delo Tiskarna, d. d.**

Letna naročnina je **22,00** EUR. Posamezne številke po ceni **4,60** EUR dobite na našem naslovu. Revija izide šestkrat letno.

Imetniki materialnih avtorskih pravic na avtorskih delih, objavljenih v Grafičarju, so družba Delo, d. d., ali avtorji, ki imajo z njo sklenjene ustrezne avtorske pogodbe. Prepovedani so vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z družbo Delo, d. d.

Uredništvo ne odgovarja za izrazje in jezik v oglasih in prispevkih, ki so jih pripravile tretje osebe (oglasne agencije, repstudii ...). Tudi ni nujno, da se odgovorni urednik strinja s strokovnim izrazjem in definicijami v objavljenih prispevkih.